

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Esi- ja perusopetuksen tuen velvoitteista kotikuntakorvauksen noston myötä

Webinaari 4.2.2025

Yleisesittely lakimuutoksista

- HE 114/2024 vp -> Perusopetuksen tuen uudistus -> mm. laki perusopetuslain muuttamisesta 1090/2024
- HE 163/2024 vp -> Yksityisten koulujen kotikuntakorvauksen nosto -> mm. laki perusopetuslain muuttamisesta 14/2025
- Järjestämisluvan saaneiden perusopetuksen järjestäjien erilaiset velvoitteet tuen järjestämisessä: perusopetuslain 20 c, 20 h, 20 i ja 31 § sekä päätöspykälä 20 f

NYKYTILA: Nykyiset velvoitteet ei-kunnallisilla perusopetuksen järjestäjillä:

Yleinen tuki (16 §)	Tehostettu tuki (16 a §)	Apuvälineet (31 §)	Erityinen tuki (17 §)
			Poikkeavat järjestelyt (18 §)
Pidennetty oppivelvollisuus (oppivelvollisuuslaki)			

1.8.2025: Velvoitteet jatkossa **yksityisillä perusopetuksen järjestäjillä**:

Ryhmäkohtaiset tukimuodot (20 b §)	Oppilaskohtaiset tukitoimet (20 c §)	Apuvälineet (31 §)	Poikkeaminen oppimäärästä tai tavoitteista (20 h §)
Perusopetuslain 20 i §:n mukainen opetus*			

1.8.2025: Velvoitteet jatkossa **valtion kouluilla ja harjoittelukouluilla (jos ei luvassa toisin määrätä)**:

Ryhmäkohtaiset tukimuodot (20 b §)	Oppilaskohtaiset tukitoimet (20 c §)	Apuvälineet (31 §)	Poikkeaminen oppimäärästä tai tavoitteista (20 h §)
Perusopetuslain 20 i §:n mukainen opetus*			

*=Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella

20 c §:n mukaiset velvoitteet

- *Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä, erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa ja 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.*
- *Oppilaskohtaiset tukitoimet järjestetään oppilaan etu huomioon ottaen ensisijaisesti oppilaan omassa 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa.*
- Kotikuntakorvauksen noston myötä tavoitteena on saattaa eikunnallisten koulujen oppilaat yhdenvertaiseen asemaan kunnallisten koulujen oppilaiden kanssa omassa koulussa annettavan oppimisen ja koulunkäynnin tuen osalta.

Järjestämisluvista

- *Esim. 20 c §: Tämän lain 8 §:n mukainen valtion koulu ja yliopistolain (558/2009) 88 §:n mukainen harjoittelukoulu on velvoitettu järjestämään oppilaskohtaisista tukitoimista vain 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet, jollei järjestämisluvassa toisin määrätä.*
- Esim. Valteri-koulu
- Järjestämisluvat on tarkoitus viran puolesta tarkistaa vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä ja tuen käsitteistöä

Julkinen hallintotehtävä

- **Perustuslain 124 §** rajoittaa julkisen hallintotehtävän siirtämistä yksityisille toimijoille seuraavasti: ”Julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi **eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.**”
- **Julkisella hallintotehtävällä** tarkoitetaan perustuslaissa melko laajaa hallinnollisten tehtävien kokonaisuutta, johon kuuluu muun muassa sellaiseen päätöksentekoon liittyviä tehtäviä, jolla vaikutetaan yksityisten henkilöiden etuihin, velvollisuuksiin ja oikeuksiin (HE 1/1998 vp, s. 179).
- Julkiset hallintotehtävät sisältävät myös lakisääteisten palveluiden toteuttamista, eikä tehtävältä edellytetä julkisen vallan käyttämistä, vaan tehtävä voi olla luonteeltaan myös **tosiasiallista hallintotoimintaa** (Mäenpää Olli, Hallinto-oikeus, verkkoteos).
- Hallintolain 2.3 §:n mukaan **hallintolakia** sovelletaan yksityisiin toimijoihin niiden hoitaessa julkista hallintotehtävää.
- (Erityisen) tuen päätöksissä on usein kyse oppilaan oikeusturvan ja opetuksen kannalta merkittävistä asioista (EOAK/1586/2019).

Hyvä hallinto

- Hallintopäätöstä tehtäessä noudatetaan hallintolakia (434/2003). Lain 2. luvussa säädetään hyvän hallinnon periaatteista.
- Taustalla perustuslain 21 § (oikeusturva), hallinnon palveluperiaate, menettelyä koskeva neuvonta, asian käsittelyn objektiivisuus, puolueettomuus jne.
- Oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti, ilman aiheetonta viivytystä ja toimivaltaisessa viranomaisessa
- Hallintoasian käsittelyn julkisuus
- Oikeus tulla kuulluksi hallintoasiaa käsiteltäessä
- Oikeus saada perusteltu päätös hallintoasiassa
- Oikeus hakea muutosta hallintoasiassa annettuun päätökseen

Kuuleminen

- Opetuksen järjestäjän on kuultava lapsen huoltajaa tai muuta laillista edustajaa **ennen päätöksen tekemistä** (hallintolaki 34 §).
- **Huoltajan oikeus**, ei velvollisuus. Huoltajalla on siten oikeus jättää hänelle varattu tilaisuus kuulemiseen käyttämättä. Tapa, jolla huoltaja on pyritty kuulemaan, pitää pystyä todentamaan tarvittaessa jälkikäteen.
- **Lapsen osallisuus**: lapset saavat vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystasonsa mukaisesti.

Päätös ja sen perustelut 1/2

- Hallintopäätöksen tekemisestä ja menettelyistä säädetään hallintolain 7 luvussa. Hallintopäätöksen tiedoksiannosta säädetään hallintolain luvuissa 9 ja 10.
- Kunnan hallintosäännössä / yksit. koulun johtosäännössä päätetään taho, joka tuen päätöksen tekee.
- Kunnat päättävät hallintopäätöksen muodon noudattaen hallintolain säädöksiä.
- Päätettävät asiat on kirjattava riittävän konkreettisesti, jotta päätöksen saaja ymmärtää, mistä tuen muodoista ja/tai tukipalveluista on tosiasiallisesti päätetty.
- Hallintopäätöstä ei tehdä takautuvasti.

Päätös ja sen perustelut 2/2

- Päätösperusteluihin on kirjattava kaikki sellaiset seikat, jotka ovat vaikuttaneet asian ratkaisuun.
- Perustelemisvelvollisuus ei ole riippuvainen päätöksen lopputuloksesta, joten sekä hyväksyvä että hylkäävä päätös on perusteltava.
- Hallintopäätös arkistoidaan paikallisen arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti.
- Hallintopäätös muutetaan sellaisessa tilanteessa, kun päätöksessä päätettyihin asioihin on tullut muutos, esim. päätettyä tukipalvelua annetaan aiempaan nähden eri tavalla.

Tuen päätöksestä

- Päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.
- Päätös on toistaiseksi voimassa. Siinä tapauksessa, että päätöksen määräaikaaisuudelle on selkeä syy esimerkiksi apuvälineen määräaikaiseen käyttöön liittyen, päätös voi olla myös määräaikainen.
- Tuen päätöksellä ei voida päättää oppilaan sosiaali- ja terveystalveluista, kuten lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineistä tai vammaistalvelulain mukaisista talveluista ja tukitoimista.
- POL 31 §:n mukaisista talveluista tehtävä päätös voi olla osa tuen päätöstä tai oma päätöksensä, mikäli oppilas ei tarvitse muita oppilaskohtaisia tukitoimia.
  - Edellyttää perusopetuslain mukaista tuen arvioinnin, suunnitelman ja hallintopäätöksen prosessia.

Muutoksenhaku

POL 42 §:

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jollei tässä laissa toisin säädetä, jos päätös koskee:

3) 20 f §:ssä tarkoitettua päätöstä ja 31 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tulkitsemis- ja avustajapalveluja, muita opetuspalveluja ja erityisiä apuvälineitä;

Yhteistyö kunnan kanssa

- Kotikuntakorvauksen noston myötä yksityiset koulut vastaavat oppilaskohtaisten tukitoimien järjestämisestä itse.
- Kunnan on mahdollista osoittaa resurssia ei-kunnallisiin kouluihin tuen järjestämiseksi, siten kuin osapuolet sopivat.

Oppilasvalinnat

- Oppilasvalintoja koskevaa pykälää (28 §) ei ole muutettu

...hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta...

- Oppiaineet on lueteltu lain 11 §:ssä ja tuntijakoasetuksessa
- Kotikuntakorvauksen nousun tausta-ajatuksena on ollut se, että tukea tarvitsevia oppilaita siirtyy pitkällä aikavälillä myös yksityisiin kouluihin, kuten myös yhdenvertaisuuden parantuminen.
- Tuen tarpeen arviointi tehdään omana prosessinaan – ei siten, että oppilaaksiotolla jo suljettaisiin tukitoimea tarvitseva oppilas pois koulusta.

Rahoitus

- Kotikuntakorvausta on nostettu yksityisten koulujen osalta
- Korotus on jyvitetty VM:n toimesta koko vuodelle 2025, vaikka velvoitteet laajenevat vasta 1.8.2025
- OKM rahoituslakiin ei ole tullut velvoitteiden laajentamiseen liittyviä muutoksia, eli edellytykset mm. nyk. pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitukselle ovat ennallaan
  - OKM rahoituslain soveltamisalarajaus ennallaan, eli saajina vain yksityiset koulut
  - Järjestämisluvassa oltava mainittuna tuen järjestämisen tehtävä
- Yksityisten perusopetuksen järjestäjien harkinnanvarainen avustus uudistuu

Kiitos!